

**ФАХОНИЙ КОЛЕДЖ
ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ «УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»**

Цілі та завдання з географії, статистики та музичного мистецтва

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАПЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МЕТОДИКА РОБОТИ З ВОКАЛЬНИМ АНСАМБЛЕМ»**

Галузь знань – 02 **Культура і мистецтво**

Спеціальність – 025 **Музичне мистецтво**

Освітньо-професійна програма – **«Естрадний спів»**

Освітньо-професійний ступінь – **фактний магістерський**

Статус дисципліни – **обов'язкова**

Мова викладання, навчання та оцінювання – **українська**

ВСТУП

Метою вивчення дисципліни є комплексне формування теоретичних і практичних знань у галузі вокального ансамблевого виконавства; виховання керівника художніх колективів вокально-ансамблевого жанру, який ознайомлений із тенденціями вокального ансамблевого співу та музичної педагогіки і володіє методикою роботи з ансамблем, прийомами репетиційної та концертної роботи.

Предмет навчальної дисципліни: процес вокально-ансамблевої роботи для виховання виконавської та сценічної культури, вміння керувати вокальним колективом і бути його учасником у рамках виконання художньо-інтерпретаційних завдань.

Завдання дисципліни «Методика роботи з вокальним ансамблем»:

- 1) оволодіння системою спеціальних музично-теоретичних, вокально-ансамблевих знань, умінь і навичок;
- 2) набуття навичок з керуванням вокальним ансамблем;
- 3) розвиток та удосконалення слухових навичок під час роботи з колективом, вміння своєчасно робити суттєві зауваження, домагатися виправлення помилок;
- 4) розвиток навичок слухового самоконтролю як результату систематичних занять (вміння чути і трактувати свою партію як частину спільно виконуваного твору);
- 5) виховання художнього смаку і розуміння стилю виконуваних творів, їх форми і змісту;
- 6) розширення музичного кругозору (виконання ансамблевого репертуару різних музичних стилів і жанрів, знайомство з творчістю професійних колективів);
- 7) опанування навичок самостійно добирати й систематизувати вокальний матеріал, навчальний і концертний репертуар для вокальних ансамблів;
- 8) вміння користуватися мистецькою термінологією;
- 9) виховання у здобувачів необхідності до професійної самоосвіти.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен знати:

- 1) сутність поняття «вокальний ансамбль», його функції і завдання;
- 2) класифікації ансамблів – види та типи вокальних ансамблів, що відрізняються за кількістю учасників та типами голосів;
- 3) будову голосового апарату;
- 4) основні принципи звуковидобування;
- 5) методи управління вокальним колективом: організацію навчальної, репетиційної, концертно-виконавської роботи;
- 6) методику роботи над елементами ансамблевого звучання;
- 7) принципи розкриття змісту вокального твору в контексті авторської партитури;
- 8) ансамблевий репертуар;

9) вокальні партії творів репертуару ансамблю.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен уміти:

- 1) робити музично-теоретичний і вокально-ансамблевий аналіз твору;
- 2) підбирати вокально-ансамблеві вправи, призначені для розспівування;
- 3) читати нотні партії «з листа», виконувати партитуру вокальних творів на фортепіано;
- 4) володіти елементами роботи вокального ансамблю у рамках єдиного художнього задуму;
- 5) самостійно знаходити шляхи і методи подолання труднощів інтонаційно-ритмічного і художньо-виконавського характеру;
- 6) добирати репертуар для навчального виконання;
- 7) складати концертну програму виступу вокального ансамблю;
- 8) працювати з методичною літературою.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

		Денна форма
Курс		3-4
Семестр		6-8
Кількість кредитів ECTS (год.)		4 (120)
Аудиторні навчальні заняття, год	лекції	28
	семінарські	-
	практичні	28
Самостійна робота, год		64
Форма підсумкового контролю	екзамен/залік	залік - 6 семестр екзамен - 7 семестр

СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Попередні дисципліни	Наступні дисципліни
Естрадний вокальний ансамбль	Українська музична література
Хорове диригування	

ЗАГАЛЬНІ ТА СПЕЦІАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ,
яких набувають студенти внаслідок вивчення навчальної дисципліни
«Методика роботи з вокальним ансамблем» згідно з освітньо-професійною
програмою «Естрадний спів»

Результати навчання	Код та назва компетентності
РН 3. Грати на музичному інструменті / співати артистично, технічно, осмислено відтворюючи художньо-образний зміст музичного твору відповідно до його стилевих особливостей.	ЗК 8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. СК 1. Здатність використовувати знання та розуміння традиційних і сучасних культурно-мистецьких процесів і практик у професійній діяльності. СК 2. Здатність демонструвати достатній рівень виконавської майстерності. СК 3. Здатність відтворювати художньо-образний зміст музичного твору у виконавській діяльності.
РН 10. Володіти методикою роботи з учнем, учнівським та/або аматорським колективом з урахуванням вікових особливостей учасників (відповідно до освітньо-професійної програми).	ЗК 8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. СК 5. Здатність демонструвати професійні навички та уміння в музично-теоретичній / виконавській / педагогічній / організаційно-творчій діяльності. СК 7. Здатність самостійно організовувати та провадити індивідуальний та/або колективний репетиційний процес у професійній діяльності.
РН 11. Підбирати навчальний / виконавський репертуар з урахуванням музичних здібностей та/або цілей навчання здобувачів початкової мистецької освіти та/або рівня аматорського колективу (відповідно до освітньо-професійної програми).	ЗК 8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. СК 5. Здатність демонструвати професійні навички та уміння в музично-теоретичній / виконавській / педагогічній / організаційно-творчій діяльності. СК 7. Здатність самостійно організовувати та провадити індивідуальний та/або колективний репетиційний процес у професійній діяльності.
РН 12. Проводити індивідуальний та/або колективний репетиційний процес у виконавській/освітній/організаторсько-творчій діяльності (відповідно до освітньо-професійної програми).	СК 5. Здатність демонструвати професійні навички та уміння в музично-теоретичній / виконавській / педагогічній / організаційно-творчій діяльності. СК 7. Здатність самостійно організовувати та провадити індивідуальний та/або колективний репетиційний процес у професійній діяльності. СК 12. Здатність здійснювати міжособистісну та соціальну взаємодію для досягнення професійних цілей.

ПОЛІТИКА КУРСУ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Упродовж вивчення курсу «Методика роботи з вокальним ансамблем» студенти зобов'язані в повному обсязі оволодіти знаннями, вміннями, практичними навичками та компетентностями.

Необхідною умовою успішного засвоєння курсу є присутність здобувачів освіти на всіх заняттях, виконання підготовлених викладачем завдань після кожного заняття (зокрема, і через СДО), проходження підсумкового контролю (окрім випадків із поважних причин).

Здобувачі освіти з особливими освітніми потребами мають доступ через корпоративний логін та пароль до навчальних матеріалів курсу у Системі дистанційної освіти.

ПОВЕДІНКА В АВДИТОРІЇ

Здобувачі освіти повинні дотримуватися норм і правил внутрішнього розпорядку відповідно до Статуту Університету, Положення про Фаховий коледж і Положення про організацію освітнього процесу, зокрема:

- з'являтися на заняття (очне чи дистанційне) без запізнь;
- поводитися в аудиторії виховано, стримано, уважно слухати викладача й бути активним учасником освітнього процесу;
- користуватися гаджетами під час заняття тільки з дозволу викладача;
- у разі дистанційної форми навчання під час заняття обов'язково увімкнути камеру, бути активним і уважним.

ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Умови дотримання академічної доброчесності, згідно з «Положенням про академічну доброчесність у Фаховому коледжі ЗВО «Університет Короля Данила», Кодексом етики студента, доводяться до відома студентів на першому занятті. Здобувачі освіти зобов'язані:

- належно виконувати навчальні завдання поточного контролю під час занять, завдання самостійної роботи, опрацьовувати задані джерела інформації;
- не списувати під час контролю знань, зокрема під час написання письмових завдань;
- коректно оформлювати покликання на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

ВІДПРАЦЮВАННЯ ПРОПУЩЕНИХ ЗАНЯТЬ

Відповідно до Положення про систему контролю та оцінювання знань здобувачів освіти Фахового коледжу ЗВО «Університет Короля Данила» усі пропущені заняття, а також отримані негативні оцінки здобувачі зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість «н» в журналі буде виставлено «0» (нуль) балів без права перездачі.

Здобувачі відпрацьовують пропущені заняття згідно з графіком відпрацювань викладача.

ОСКАРЖЕННЯ ПРОЦЕДУРИ ПРОВЕДЕННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ КОНТРОЛЬНИХ ЗАХОДІВ (ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ)

Оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів

відбувається відповідно до «Положення про систему контролю та оцінювання знань здобувачів освіти Фахового коледжу ЗВО «Університет Короля Данила».

МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ДІАГНОСТИКА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Результати навчання	Методи навчання	Форми та методи оцінювання
РН 3. Грати на музичному інструменті/співати артистично, технічно, осмислено відтворюючи художньо-образний зміст музичного твору відповідно до його стильових особливостей.	- метод самостійного опрацювання партитур для вокального ансамблю; - практично-пошуковий; - робота з музичною літературою.	<i>Поточний контроль:</i> - контроль на практичних заняттях; - самоконтроль.
РН 10. Володіти методикою роботи з учнем, учнівським та/або аматорським колективом з урахуванням вікових особливостей учасників (відповідно до освітньо-професійної програми).	- словесні: лекція, пояснення, обговорення; - метод розвитку музичних якостей (навички звуковисотного, метроритмічного, тембродинамічного сприйняття); - практично-аналітичний метод; - робота з методичною літературою.	<i>Поточний контроль:</i> - усне опитування; - презентація; - письмовий контроль; - самоконтроль. <i>Підсумковий контроль:</i> екзамен (VI семестр)
РН 11. Підбирати навчальний/виконавський репертуар з урахуванням музичних здібностей та/або цілей навчання здобувачів початкової мистецької освіти та або рівня аматорського колективу (відповідно до освітньо-професійної програми).	- словесні: лекція, пояснення; - метод аналізу вокальних творів для ансамблю; - робота з методичною літературою, аудіо- та відеоматеріалами.	<i>Поточний контроль:</i> - експрес-опитування; - самоконтроль. <i>Підсумковий контроль:</i> залік (V семестр)
РН 12. Проводити індивідуальний та/або колективний	- метод розвитку музичних якостей (навички звуковисотного,	<i>Поточний контроль:</i> - контроль на практичних заняттях;

репетиційний процес у виконавській/ освітній/ організаторсько-творчій діяльності (відповідно до освітньо-професійної програми).	метроритмічного, тембро-динамічного сприйняття); - проблемно-пошуковий метод; - робота з методичною літературою.	- самоконтроль. <i>Підсумковий контроль:</i> екзамен (VI семестр)
---	--	--

Система оцінювання результатів навчання студентів 3-4 курсу за освітньо-професійною програмою «Естрадний спів» здійснюється відповідно до «Положення про систему контролю та оцінювання знань здобувачів освіти Фахового коледжу ЗВО «Університет Короля Данила».

Поточний контроль здійснюється у формі усного опитування, письмового контролю, презентації, самоконтролю на підставі чотирибальної шкали.

Підсумковий контроль знань у формі заліку (VI семестр) і екзамену (VII семестр) проводиться усно. Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях, оцінюється в балах (згідно національної шкали, 100-бальної шкали й шкали ЄКТС) і є сумою балів отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Оцінювання **самостійної роботи** здійснюється під час проведення семінарських і практичних занять. Поточний контроль передбачає усну відповідь, написання доповіді та виступ, відпрацювання практичних навичок тощо. Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних занять, контролюється під час підсумкового контролю.

Самоконтроль передбачений у формі перевірки засвоєних знань після кожного заняття, під час якого здобувачі освіти мають можливість самостійно перевірити правильність виконання завдань та проаналізувати неправильні відповіді. У разі звернень студентів викладач під час заняття, або після нього, надає консультації щодо проблемних ситуацій чи складних питань

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ (за 4-бальною шкалою)

ШКА- ЛА В БАЛАХ	ОЦІНКА ЗА ШКА- ЛОЮ ECTS	НАЦІОНАЛЬНА ШКАЛА	КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
90–100 балів	A	5 «відмінно»	Здобувач міцно засвоїв теоретичний матеріал, дає повну відповідь на питання з проблематики теми, що обговорюється на занятті, знає зміст навчальної дисципліни, основні

			положення першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно виконує практичне творче завдання.
83-89 балів	B	4 «дуже добре»	Здобувач систематично, на достатньому рівні виконує завдання аудиторної та самостійної роботи. Надає вірну та вичерпну відповідь на теоретичні питання з пройденого матеріалу, але за допомогою додаткових питань. Вміє грамотно, аргументовано висловлювати свою думку. У відповідях іноді допускає окремі неточності.
75-82 бали	C	4 «добре»	Здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал, дає неповну відповідь на питання з проблематики теми, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, якісно виконує практичне творче завдання з кількома помилками.
67-74 бали	D	3 «задовільно»	Здобувач в основному опанував теоретичний матеріал, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але відповідає непереконливо, плутає поняття, непогано виконує практичне творче завдання, але зі значною кількістю недоліків.
60-66 балів	E	3 «достатньо»	Студент несистематично, на посередньому рівні виконує завдання аудиторної та самостійної роботи. На лекціях майже не бере участі в обговоренні. При відповіді на питання демонструє середній рівень володіння матеріалом, допускає помилки. Недостатньо обґрунтовано відповідає на додаткові запитання. Завдання з практичної роботи виконує із значними помилками.
35-59 бали	FX	2 «незадовільно»	Здобувач не опанував теоретичний матеріал, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій

			літературі, незадовільно виконує практичне творче завдання.
0-34 бали	F	2 «неприйнятно»	Здобувач епізодично виконує завдання аудиторної та самостійної роботи. При теоретичному опитуванні не може відповісти на жодне питання. Завдання з практичної роботи не виконує.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1.

ВОКАЛЬНИЙ АНСАМБЛЬ ЯК ТВОРЧИЙ КОЛЕКТИВ. ЕЛЕМЕНТИ АНСАМБЛЕВОГО ЗВУЧАННЯ.

Тема 1. Предмет, мета і завдання дисципліни «Методика роботи з вокальним ансамблем», її місце в циклі навчальних дисциплін курсу. Поняття «вокальний ансамбль».

1. Предмет, мета і завдання дисципліни «Методика і практика роботи з вокальним ансамблем», її зв'язок з навчальними дисциплінами.
2. Поняття «ансамбль» як мистецтвознавчий та музичний термін.
3. Вокальний ансамбль як музично-виконавський колектив.
4. Типи та види вокальних ансамблів: однорідні, мішані.

Тема 2. Організація та передумови функціонування вокального колективу.

1. Партії, що складають ансамбль. Прослуховування учасників ансамблю, визначення типу співацького голосу та робочого діапазону, тембру й сили звучання.
2. Формування складу окремих партій та ансамблю в цілому.
3. Особливості організації та діяльності, добору репертуару.
4. Форми вокально-ансамблевої роботи.

Тема 3. Звукоутворення в ансамблі. Дихання та звуковедення.

1. Поняття ансамблевого дихання. Костно-абдомінальне (нижньореберне діафрагмальне) дихання.
2. Вироблення навичок пофразового і ланцюгового типу дихання, рівного звучання «на опорі» у вокальних партіях. Дихання на початку твору і між фразами.
3. Вплив дихання на чистоту, силу, тембр, витривалість голосу.
4. Характер дихання у виконанні вокальних штрихів *legato*, *non legato*, *staccato*.

5. Атака звуку. Види атак. Культура звуку.
6. Методика вироблення звучання однаковою манерою.

Тема 4. Сучасні елементи вокально-ансамблевої роботи.

1. Будова голосового апарату.
2. Робота над дикцією в ансамблі. Літературна вимова слів при співі. Вокальне перенесення приголосного попереднього складу слова до наступного.
3. Рухливість артикуляційного апарату. Скоромовки для активізації артикуляційного апарату та вироблення чіткої дикції.
4. Голосові резонатори.
5. Комплексна робота найважливіших елементів звукоутворення: дихання, голосових зв'язок, резонаторів, артикуляційного апарату.
6. Формування навичок співу а *carrella*.

Змістовий модуль 2.

ВДОСКОНАЛЕННЯ ВИКОНАВСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ВОКАЛЬНОГО АНСАМБЛЮ ПІД ЧАС ПРАКТИЧНОЇ РОБОТИ.

Тема 5. Інтонування.

1. Інтонація у вокальних ансамблях.
2. Розвиток навичок слухового аналізу.
3. Виховання навичок ансамблевого унісону.
4. Методи роботи над інтонуванням в ансамблевих партіях.
5. Аналіз причин нестійкого інтонування та методи їх подолання.

Тема 6. Робота над строєм. Мелодичний, гармонічний стрій.

1. Особливості строю в мажорі та мінорі.
2. Інтонування інтервалів по горизонталі (мелодичний стрій) і по вертикалі (гармонічний стрій).
3. Вироблення у співаків ансамблю точного інтонування на основі ладового і тонального настроювання.
4. Гармонічний ансамбль як співвідношення усіх елементів хорової звучності; узгодженість їх звучання між собою.

Тема 7. Ритмічний ансамбль. Виховання ритмічних навичок.

1. Агогіка (комплекс метроритмічних та темпових відхилень).
2. Ритмічна пульсація співу: виховання відчуття дрібних тривалостей (восьмих, шістнадцятих).
3. Підкреслення слабких долей у синкопованих ритмах. Ритмічний ансамбль у виконанні вокальних штрихів.

Тема 8. Механізми удосконалення вокально-ансамблевої техніки.

1. Розвиток музичного слуху та самоконтролю.
2. Вокально-темброва злагодженість голосів та їх динамічна рівновага.
3. Динамічні нюанси як засіб художньої виразності.

4. Методика відпрацювання динамічних нюансів. Спів на *piano* без втрачання опори, спів на *forte* без форсування.
5. Узгодженість усіх елементів співочого процесу і строю, ритму, динаміки, темпу, дикції, єдиної манери звукоутворення.

Змістовий модуль 3.

МЕТОДИКА ОРГАНІЗАЦІЙНО-ТВОРЧОЇ ТА НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОЇ РОБОТИ У ВОКАЛЬНОМУ АНСАМБЛІ

Тема 9. Класифікація співацьких голосів та робота над їх розвитком в ансамблі.

1. Основні групи співацьких голосів.
2. Особливості розподілу дитячих, жіночих та чоловічих голосів.
3. Малі форми (дуети, тріо, квартети, квінтети).
4. Теситура та допустимий діапазон співацьких голосів.

Тема 10. Етапи вокально-ансамблевої роботи в контексті тайм-менеджменту.

1. Розспівування та його принципи.
2. Робота над вокальними вправами на різні види ансамблевої техніки (одноголосні та багатоголосні вправи).
3. Синтез слова і музики у формуванні художнього образу виконуваного ансамблевого твору.
4. Робота над музичними творами та її послідовність.
5. Визначення художньо-образного змісту твору. Усвідомлення виконавцем закономірностей різних модифікацій темпу, динаміки, штрихів, характеру фразування як необхідної умови переконливої інтерпретації.
6. Музично-теоретичний і виконавський аналіз партитур.

Тема 11. Структура репертуару професійних та навчальних вокальних ансамблів.

1. Твори композиторів-класиків для вокальних ансамблів (оригінальні – дуети, тріо, квартети, квінтети тощо; перекладення для певного складу виконавців).
2. Обробки народних пісень для вокального ансамблю.
3. Твори сучасних композиторів (оригінальні, перекладення).
4. Шкільний пісенний репертуар (вокальні твори для дітей, хорові твори, ансамблеві твори).
5. Технологія аранжування творів для вокальних ансамблів різного виконавського складу.

Тема 12. Виконавська культура. Робота над виконавськими якостями.

1. Виховання виконавських якостей учасників ансамблю.
2. Методика підготовки до виступів на сцені.

3. Вихід на сцену та зі сцени в різних варіантах концертного процесу. Правила поведінки на сцені.
4. Підготовка до концертного виступу.

ПЛАН ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ		
№ заняття	Теми лекцій	Кількість годин (Денна форма)
Лекція 1.	Предмет, мета і завдання дисципліни «Методика роботи з вокальним ансамблем», її місце в циклі навчальних дисциплін курсу. Поняття «вокальний ансамбль».	2
Лекція 2.	Організація та передумови функціонування вокального колективу.	2
Лекція 3.	Звукоутворення в ансамблі. Дихання та звуковедення.	4
Лекція 4.	Сучасні елементи вокально-ансамблевої роботи.	4
Лекція 5.	Інтонування.	2
Лекція 6.	Робота над строем. Мелодичний, гармонічний стрій.	2
Лекція 7.	Ритмічний ансамбль. Виховання ритмічних навичок.	2
Лекція 8.	Механізми удосконалення вокально-ансамблевої техніки.	2
Лекція 9.	Класифікація співацьких голосів та робота над їх розвитком в ансамблі.	2
Лекція 10.	Етапи вокально-ансамблевої роботи в контексті тайм-менеджменту.	2
Лекція 11.	Структура репертуару професійних та навчальних вокальних ансамблів.	2
Лекція 12.	Виконавська культура. Робота над виконавськими якостями.	2
Всього лекційних занять		28

ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ		
№ заняття	Тема заняття	Кількість годин (Денна форма)
1.	Предмет, мета і завдання дисципліни «Методика роботи з вокальним ансамблем», її місце в циклі навчальних дисциплін курсу. Поняття «вокальний	2

	ансамбль».	
2.	Організація та передумови функціонування вокального колективу.	2
3.	Звукоутворення в ансамблі. Дихання та звуковедення.	4
4.	Сучасні елементи вокально-ансамблевої роботи.	4
5.	Інтонування.	2
6.	Робота над строем. Мелодичний, гармонічний стрій.	2
7.	Ритмічний ансамбль. Виховання ритмічних навичок.	2
8.	Механізми удосконалення вокально-ансамблевої техніки.	
9.	Класифікація співацьких голосів та робота над їх розвитком в ансамблі.	2
10.	Етапи вокально-ансамблевої роботи в контексті тайм-менеджменту.	2
11.	Структура репертуару професійних та навчальних вокальних ансамблів.	2
12.	Виконавська культура. Робота над виконавськими якостями.	2
Всього практичних занять		28

САМОСТІЙНА РОБОТА			
Назва теми	Зміст завдання для самостійної роботи	Кількість годин	Рекомендовані джерела інформації
Тема 2.	<p><i>1. Опрацювати питання:</i> Роль і значення ансамблевого співу в розвитку української музичної культури.</p> <p><i>2. Підібрати</i> вокально-технічні вправи для розспівування; дихальні вправи, вправи на чіткість артикуляції під час співу.</p>	8	2, 3, 6, 11, 21
Тема 4.	<p><i>1. Опрацювати питання:</i> Звуко-ритмічні вправи на <i>legato, staccato non legato</i> для розвитку технічної рухливості голосів співаків.</p> <p><i>2. Підготувати</i> віддрукований нотний матеріал, який буде опрацьовуватися на</p>	9	1, 5, 9, 15

	практичних заняттях.		
Тема 5.	<p><i>1. Опрацювати питання:</i> Методи вироблення навичок чистого інтонування без інструментального супроводу.</p> <p><i>2. На прикладі конкретних вокальних творів проаналізувати</i> причини нестійкого інтонування та способи їх подолання.</p>	9	3, 9, 10, 19, 20
Тема 7.	<p><i>1. Опрацювати питання:</i> Поєднання ритмічних навичок з характером звуковедення, динамічною виразністю виконання ансамблевого твору.</p> <p><i>2. Зробити</i> музично-теоретичний аналіз одного з ансамблевих творів.</p>	10	4, 5, 6, 16
Тема 8.	<p><i>1. Опрацювати питання:</i> Робота з окремими ансамблевими партіями (стрій, дикція, артикуляція, динаміка, агогіка тощо).</p> <p><i>2. Узагальнюючи</i> практичний досвід роботи з навчальним вокальним ансамблем, <i>проаналізувати</i> вплив фразування, логічних аспектів, динамічного розвитку на виявлення внутрішнього змісту твору та передачі художнього образу конкретного твору.</p>	8	2, 4, 10, 18
Тема 10.	<p><i>1. Опрацювати питання:</i> Моделювання репетиційного процесу в навчальному вокальному ансамблі.</p> <p><i>2. Підготувати</i> презентацію на тему: «Види акомпанементу для вокального ансамблю (фортепіано, гітара, баян, фонограма «мінус», інструментальний ансамбль, оркестр, тощо)».</p>	9	7, 8, 9, 13
Тема 12.	<p><i>1. Опрацювати питання:</i> Підготовка вокального ансамблю до концертного виступу.</p> <p><i>2. Підготувати</i> доповідь на тему: «Творча діяльність вокального ансамблю ... у культурно-мистецькому житті України» (вокальний ансамбль – на вибір студента).</p>	10	7, 8, 12, 14, 17
Разом годин для самостійної роботи студентів		64	

ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Предмет, мета і завдання дисципліни «Методика і практика роботи з вокальним ансамблем», її зв'язок з навчальними дисциплінами.
2. Поняття «ансамбль», «вокальний ансамбль». Основні типи вокальних ансамблів.
3. Будова голосового апарату.
4. Поняття про резонатори і регістри. Володіння голосовими резонаторами та регістрами.
5. Характеристика чоловічих співацьких голосів. Теситура, діапазон.
6. Характеристика жіночих співацьких голосів. Теситура, діапазон.
7. Вокальне виховання дитячих голосів.
8. Мутація. Передмутаційний, мутаційний та постмутаційний періоди.
9. Типи дихання. Методика правильного дихання при співі.
10. Структура заняття навчального вокального ансамблю. Репетиційний процес.
11. Основні етапи розучування з ансамблем вокального твору.
12. Методика і принципи розспівування. Види розспівок.
13. Звукоутворення та звуковедення в ансамблі. Виконання вокальних штрихів *legato, non legato, staccato, marcato, portamento, glissando*.
14. Поняття ансамблевого дихання. Ланцюгове дихання, пофразове дихання, звучання «на опорі» у вокальних партіях.
15. Мелодичний і гармонічний стрій. Методи роботи над інтонуванням в ансамблевих партіях.
16. Дикція і артикуляція. Робота над дикцією і артикуляцією в ансамблі.
17. Ритмічний ансамбль. Виховання ритмічних навичок.
18. Атаки вокального звука, їх види, характеристика.
19. Динамічні нюанси як засіб художньої виразності. Методика відпрацювання динамічних нюансів.
20. Типи ансамблів за специфікою та якістю спільного звучання: тембровий, темповий, метроритмічний, динамічний, дикційний.
21. Гігієна та охорона голосу.
22. Підбір репертуару для вокального ансамблю.
23. Музичний аналіз твору. План аналізу партитури вокального твору.
24. Методична, педагогічна й організаторська робота керівника вокального колективу.
25. Роль і значення ансамблевого співу в розвитку музичної культури України.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Бондарчук А. Роль естрадного вокального ансамблю у формуванні професійних навичок студентів музично-педагогічних напрямків освіти. *Педагогічні науки*. 2018. Вип. LXXXIV, Т. 1. С. 82–86.
2. Заверуха О., Чернета Т. Вокальний ансамбль : навч.-метод. посіб. для студ. ЗВО. Корсунь-Шевченківський : ФОП Майдаченко І. С., 2022. 116 с.

3. Зарицький А., Зарицька А., Мрочко В., Кириченко І., Гонтар О. Вокальний ансамбль: теорія і практика : навч. посіб. для здобувачів освіти спец. 025 «Музичне мистецтво». 2022. 170 с.
4. Каблова Т., Румянцева С. Читання партитур для вокальних ансамблів : навч.-метод. посіб. для студ. ВНЗ. Київ : Ун-т ім. Бориса Грінченка, 2019. 90 с.
5. Колубаєв О. Методичні рекомендації щодо організації навчання, самостійної роботи та практичних модулів до дисципліни «Вокальний ансамбль» для студ. вищих муз. навч. закл. III–IV рівнів акредитації. Івано-Франківськ. 2017. 25 с.
6. Ланіна Т. Теоретичні основи вокального ансамблевого виконавства. *Музичне мистецтво в освітологічному дискурсі*. 2017. № 2. С. 46–50.
7. Мирошниченко О. Методика роботи з вокальним ансамблем : метод. реком. до практ. занять і самост. роботи студ. осв. рівня «Бакалавр» спеціальності 025 «Музичне мистецтво». Київ : НАКККіМ, 2018. 32 с.
8. Попова О., Сіненко О. Сутність і специфіка роботи у вокальному естрадному ансамблі. *Імідж сучасного педагога*. 2020. № 3 (192). С. 98–101.
9. Сичевська В. Вокальний ансамбль : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Житомир : Полісся, 2019. Ч. II. 166 с.
10. Сіненко О., Остапенко Л. Проблеми дотримання ансамблевості при виконанні творів а саррелла. *Імідж сучасного педагога*. 2018. № 5 (182). С. 82–85.

Додаткова література

11. Бондаренко Д. Специфіка роботи із жіночим вокальним ансамблем. *Інноваційна педагогіка*. 2020. Вип. 25. Т. 1. С. 45–48.
12. Каблова Т., Румянцева С. Вокальний ансамбль як засіб комунікації. *Молодий вчений*. 2018. № 2 (54). С. 517–519.
13. Кметюк Т. Вокально-інструментальна капела «Карпати»: творчий шлях (до 70-річчя заснування). *Current scientific opinions on the development of current education : Abstracts of XXIV International Scientific and Practical Conference (Milan, Italy, June 19–21, 2023)*. Milan, 2023. P. 39–44.
14. Ланіна Т. Навчальний вокальний ансамбль як соціально-педагогічна система. *Педагогічна освіта: теорія і практика*. 2020. Вип. 28 (1). С. 272–281.
15. Обух Л. «Лелеча доля» : зб. муз. творів з репертуару вокального колективу «Ладо» : навч. посіб. з вок.-хорових дисциплін. Івано-Франківськ : Фоліант, 2020. 136 с.
16. Сіненко О. Особливості роботи естрадного вокального ансамблю. *Україна у світових глобалізаційних процесах: культура, економіка, суспільство* : тези доповідей Міжнар. наук.-практ. конф., (Київ, 25–26 берез., 2020 р.). Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2020. С. 236–238.

17. Тимофєєв І. Організація роботи з дитячими вокально-хоровими колективами : метод. рек. Рівне : Волинські обереги, 2020. 44 с.

Електронні інформаційні ресурси

18. Лучкіна А. Розвиток багатоголосного вокально-ансамблевого естрадного виконавства сучасності. URL: <https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2019/05/63-3.pdf>

19. Супрунова Л. Методичні рекомендації щодо організації роботи вокального ансамблю. Полтава, 2020. URL: http://narodna-tvorchist.poltava.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=351&catid=2&Itemid=206&lang=UA \l "resmenu

20. Тормахова А. Специфіка українських естрадних вокальних ансамблів а cappella. DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-293-7-14>

21. Формування та розвиток навичок багатоголосного співу в дитячому вокальному колективі (частина 1). URL: <https://ocnt.com.ua/formuvannya-ta-rozvytok-navychok-bagatogolosnogo-spivu-u-dytyachomu-vokalnomu-kolektyvi-chastyna-1/>